

GOBBY FEHÉR GYULA KÉT NOVELLÁJA

ÖRVÉNY

Mire emlékszek? A felhőkre emlékszek, a század testére emlékszek, az örvényre emlékszek a Duna vizében.

Mikor kezdődött? Anyám éjfél után húsz perccel szült meg, a szülés maga rögtön éjfél után kezdődött, ez állítólag valamiféle állati csökevény bennünk, hogy éjjel kell szülnünk a gyerekeket, mert akkor a vadállatok nagyobbjai, veszedelmesebbjei alszanak. Biztosan akkor kezdődött, és mást nem tudhatok.

Kivel találkoztam tegnap délután? A végcsésnével találkoztam, aki már ismer. Ő rám mosolygott, lehet, hogy ez foglalkozási ártalom nála, lehet, hogy kimondottan pénzért csinálja, csak azért, hogy az ember, a vendég, a látogató egy-két sárgával többet tegyen a tányérkájára, de mindegy, én nem is kutatom, nem is kutathatom az okát a mosolyának, nekem megfelel így is, nekem kell is, mert a végcsésné az egyetlen, aki énrám is mosolyog, a többiek csak viczorognak rám, meg kiabálnak, meg ordítanak: MARI! MARI! S abból nekem már elegendem van.

Mikor voltam a Duna-parton? Este volt már, mert a hold fénye csillogott a vízen, és én láttam az örvényeket a folyó közepén, mert mindig ott van a legtöbb örvény, ahol a legnagyobb a sodrás. A konyakos üvegben csak egy csöppecske örvény keletkezik, amikor jótorkú egyén iszik, és mindnyájan ráförmédünk olyankor: másoknak is hagyjál, hé! mert az, hogy hé! rövid, de velős, könnyű kimondani, és egy idő után mindenki átalakul, és hé! lesz belőle, és ha eleget iszik az ember, a történelem szakos is hé! lesz, meg a kettős a naplóban is hé! lesz, meg az anyu is hé! lesz, és a hold is az égen, ahogy süt, küldi le a sugarait, ráküldi a vízre, és ott iringálnak, mint én gyerekkoromban a jégen, elcsúsznak, emlékkönyvbé csúsznak, hébe csúsznak, belőlük is hé! lesz, semmi más, konyakosüvegbe csúsznak, egy hosszú kortyba csúsznak, ami-

ből hosszú hé! lesz, mindenki kiabál, mi az isten hé! mennyit zabálsz te, hé! És én nem akarom abbahagyni, mert élvezem, hogy ilyen igazi hé! lettem a számukra, na hát, csak tessék alaposan üvöltöteni, hosszan züvöltöteni, vonyékolni, ni-ni-ni, a konyak csurog, mint a Niagara, a vadász bácsi agara, ez elment vadászni, ez egy hét lótt, ez a hé megette, ez a hé mind megitta, majd meglátjátok, mennyit ittam, na, ezt próbálja utánam valaki, udánam valagi, mit aggartok sogg hégg, ez a gis hé mind megidda.

Berúgtam tegnap este? Inkább szomszások voltunk, mert kijózanodtunk. Teljesen kijózanodtunk mindentől, ami addig kavargott a fejünkben, ami zavart bennünket, ami miatt nem voltunk képesek élvezni a meleg nyári estét, a Duna illatát, nem voltunk képesek egymással beszélgetni. Akkor kijózanodtunk a gondjainkból, a bánatainkból, a megbántottságunkból. Én is kijózanodtam a történelemből, ami a lelkemen ült, mert miképpen mondtam volna le otthon anyunak, aki mindig ugyanazt a szöveget mondja nekem: én apa nélkül neveltelek, ezt sose el ne feledjed, mégis embert faragok belőled! Én ebből a szövegből is kijózanodtam, mert különben értettem anyut, mit is mondhatna szegény, mikor nincs ideje mást kigondolni, ezt meg ledarálja, és mehet tovább dolgozni, mehet a paprikagyárba, mehet délután az ügyvédhez irodát mosni, lépcsőházat súrolni, meg titokban konyakot inni, mert érzem a leheletén, mikor hazajön, hogy megdézsmálta az ügyvéd úr bárját is, minél többet, annál jobb, annál jobb a kedve, már egyszer sem mondja: én apa nélkül neveltelek, ezt sose feledjed, mégis embert faragok belőled! és ha nem félne attól a kurva alaktól, ha úgy igazán beszopálná a drága italát, amit az olyan félve őriz, akkor egyszer istenigazából kisírná magát a vállamon, mert el tudná felejtetni, hogy apa nélkül nevel belőlem embert, és esetleg azt is elfelejtené, hogy faragni akar valamit rajtam, és igazi hé! lennék egyszer a szemében, és a holdnak és a napnak is azt mondaná, hogy hé! és nem akarna belőlük embert faragni, se történelemtanárt, se biológust, se orvost, se ügyvédet, és lemondana mindenféle faragásról meg előkelőnek tartott hülye mesterségről, és azt mondaná a világnak, hogy hé! és végre kialudná magát egyszer anélkül, hogy a vekkert felhúzná, talán még beszélni is megtanulna, nem szégyenlené, hogy lassan találja meg a szavakat, nem szégyenlené, hogy néha nem jut eszébe, mit miképpen hívnak, hanem csak azt mondaná: hé! mindenre, amire ráillik, márpedig mire nem illik rá, ha az ember úgy akarja, én is hé vagyok, meg maga is

hé, meg az egész világ hé, ha az ember elég józanon mérlegeli a dolgokat, mert a dolgok is hék, meg a mérleg is bé, az eredmény is hé.

Miért nem volt elég az ital, amit ittam tegnap este? Ott volt a Duna, bár mostanában azt állítják, hogy már a Duna vize se elég sok, meg nem is elég jó, hogy a lakosságot ivóvízzel ellássa. Nem tudom, mennyit akar a lakosság inni, de mi úgy határoztunk, hogy nekünk semmi nem elég, nem elég a sarki bolt italkészlete, nem elég a karlócai pince készlete, nem elég a Navip lerakata, nem elég a verseci borpince hordóiban található ital, nem elég a Duna, nem elég az Adria, nem elég a Földközi-tenger, még a Nílus, a Tigris és a Gangesz sem. Italtól különben sem lehet berúgni kellőképpen, mert az italtól csak hányni lehet kellőképpen, lapátolni a mocskot a világra, lehet, hogy mást nem is érdemel, megdobálni a földet, megtrágyázni félig emésztett étellel, vegyéték és egyétek, ez az én testem, etetni az isten kisebb állatait, mert a hangyáknak is joguk van az életre, meg a tetveknek is, meg az ugróvillásoknak is, meg a kérészeknek is, meg a poloskaféléknek is, csak nekünk teszik fel folyton a kérdést, hogy jogunk van-e hozzá, meg hogy mi jogen tettük ezt vagy azt, mi jogen rókáztad le az ágyterítőt, mi jogen vented el a pénzt, mi jogen adtad el az új táskádat, mi jogen jöttél haza hajnalban, hát azon a jogen, hogy még vagyok, én vagyok a hé itten, ha valaki nem tudná, és azon a jogen, hogy rám ordítottak: MARI! és azon a jogen, hogy két fülem van, de csak egy orrom, és így világkülönlegesség vagyok, én vagyok a Medránó cirkusz csillaga, én vagyok Európa öröme, én vagyok az ENSZ, én vagyok a világfejlesztési program, én vagyok a fő attrakció. Én ha nem elég az ital, akkor szerzünk valami mást, akkor valami keményebb kell, valami belevalóbb, valami long trip, ami big dreambe vezet, gyerünk a patikába, felköszöntjük a patikusnéit, gyerünk cukorkáért, néni, kérem, nekem fáj az élet, nagyon megfáztam, hallja bijjed bedeg vagyog, gyorsan egy kis cukorkát, dzuggorgád, egy kis heptanonoptimalidonpentaton nevű énekes cukrot, amitől énekelni fog a társaság, mielőtt fölrepül, gyorsan, ne várákoyztassanak bennünket, nem látják, mekkora sor van mögöttünk, négy és fél milliárd szerencsétlen toporog mögöttünk, mindnek fáj a torka meg a mája, a lába meg a veséje, a hasnyálmirigyük fáj, mert joguk van a fájdalomra, cukrot nekük, bele velük, belle velle, egykettőre, nyomás a patikába.

Kinek az ötlete volt, hogy betörjünk a patikába? A patika ötlete volt, mert ha kinyitotta volna a kapuját, senki be nem törí, az biztos. Így sem bántottuk a kaput, mi sokkal előkelőbbben másztunk be. Mi az ablakon közlekedünk, akár otthon. Az ablak kedvesen hívogatott bennünket: gyertek, gyertek, kiscsibéim, úgysis unóm már a rácsomat, ódivatú is meg rozsdás is, új rácsra vágyom, erősebbre, férfiasabbra, vastagabbra, acélosabbra, szabadítsatok meg ettől a nyápic ráctól, ez olyan hitvány, egészen belém ragadt, általam akar érvényesülni, közben teljesen tehetetlen, egyedül semmire sem képes, élösködő fráter, minek is vannak ilyen alakzatok a világon, csak le tudnám rázni magamról, vagy ha valaki leszedné rólam, örökké hálás szívvel gondolok majd rá. Tiszta jóindulatból szeditük le, alig ért hozzá a Lali, magától levált, mint az őszi levél a fáról, halkán nyekkent egyet, fáradtan, aztán megadta magát. És az ablak önfeláldozóan kinyílt, mi meg betyárlét-rát állítottunk egymásnak, úgy jutottunk be a patikus nénihez. Őt magát ugyan nem láttuk sehol, de nem akartuk édes álmából felébreszteni, csak alukáljon, csak szunyókáljon, pirinyó ágyacskájában, tente, néni, tenté, elmúlt naplemente, minden néni alukál, a patikus is hortyikál, ezért voltunk mi is annyira önfeláldozóak, hogy a fiókokhoz fordultunk magunk, segítség nélkül kezdtünk kutatni, keresgélni a kincset, a falatot, a kortyot, az enyhét adót, mert képzelheti, milyen állapotban voltunk, ha nem volt elég a Duna, de még a Nílus sem, a Tigris és az Eufrátesz, itt állok a Gangesz partján, még most is érzem azt a szomjat, amit ott éreztem, nem kell a víz, nekem valami jobb kell, valami igazi, amitől elmúlik a tébécé meg a rák, amitől helyrerázódik a szívem, hogy ne legyen infarktusom még húsz év múlva sem, soha ne legyen vakbélgyulladásom meg reumám, gerincferdülésem meg hályogom. És a fiókok nagyon előzékenyek, kinyílnak és kínálgatnak: tessék, tessék, perecet venni, mézesszirup aszpirinaszpikkal, csillapítók kenőcs mártással, ostyadesszent toxinokkal. Olyan szép menü van ott, csupa költészet az egész vendéglő: Tetrán és Ghlorocid, Operil és Mexaform, Nystatin és Naphazolin. Lali azt állította, hogy az Optalidontól másodpercek alatt megerősödik az ember, ha meg marékszámra szedi, akkor egész éjjel férfi tud maradni, ezt mindjárt be is akarta bizonyítani, de megvágta a kezét egy üvegben, aztán rajzolni kezdett a tükörre: esküszöm, több tehetségem van, mint akármelyik monmartre-i absztraktnak, esküszöm, eddig csak szunnyadt bennem a tehetség, de most itt van az

ujjamban, a saját véremmel festek, mint egy görög isten, ábrázolom az egész életet, egy világot teremtek most, amely az én véreből születik, egy Lali-világot, egy Lali-bolygót, egy Lali-világrendszert, egy Lali-csillagképet. Mondtam: mindent összemaszatolsz, kössed már be a sebet, éppen elég kötszer van itt, vittem is neki kötszert, de arra is csak festett, én meg énekelni kezdtem, mert úgy éreztem, hogy trilláznom kell, Joli meg táncolt az üvegek fölött, angyal szállt el az üvegek felett, a fiókok és a polcok ontották magukból az üvegeket, kenőcsök mázolódtak szét a lábunk alatt, labdacsokat hajigált Laci, ez most a világ kezdete és ez a vége, egy pillanatba sűrűsödött a világ, és hosszan lehet énekelni benne, és senkinek sincs joga azt ordítani: MARI, mert abból rögtön embert faragunk, azt megtömjük izgatókkal és nyugtatókkal, annak lecsökkentjük a lázát, és megemeljük a vérnyomását, annak csillapítjuk az idegeit, zidegeit, mi van a zidegeiddel, zidegjáték, rideges idegek, a hideg ideg idegül, ki güldte ide, mellik hüle gülte, tekintis reám, te hős vitéz, teküncs, te kincs, tökkints, te hő svidézz, svihák idézz, idétlen hős vidázz...

Miért kellett mindent összezúzni? Mi semmit sem zúztunk össze, csak teremtettünk. Saját kezünkkel, saját hangunkkal, saját vérünkkel teremtettünk. Új világot csináltunk, ahogy Laci mondta, nézzétek, ebben a labdacsoiban benne vannak a kontinensek, az ott Európa, de Joli azt mondta: nincs többet Európa, és szétnyomta a körmével Európát, én szétnyomtam Ázsiát, és akkor Laci átrágtá a Labdacso, és megteremtette az Új világot, ez lesz Zikárdia, mondta, és én rárajzoltam Karniát, az lett az első kontinens, és a Jolinak pisilnie kellett, és ő rápislantotta a tengereket, a hatalmas óceánokat, a Viharost meg a Harmatost, és Lali vért adott a lassan teljessé váló Zikárdiának, abból lett az élő világ, és Laci belehajította az ürbe Zikárdiát, hogy útjára induljon, sokasodjatok és szaporodjatok, énekeltem, és minden sokasodni és szaporodni fog rajta, kiáltottuk kórusban, és tovább csináltuk a világ teremtését, mert ez még csak az első nap volt, és még előttünk volt öt munkanap, mielőtt pihenni tértünk volna, és a fiókok új anyagot kínáltak nekünk, és bennünk tombolt az energia, és az energia az örök törvény, és semmiből csak semmi lehet, de ott volt a kezünkben a Vallami, és mi nem engedjük ki a kezünkéből a Lehetőséget, kapd el a lehetőséget, ó, Vitéz, és gyúrtuk magunkban a matériát, ami mindennek az alapja, ikalapja, az apja, a apja lapja, a zanyag, ahogy azt a ziskolában tanultuk, tanulhattuk volna, ha embert faragnak belő-

lünk, és tömtük magunkba a Zannyagot, a labdacsoakat, a chloridostreptobiotera**bolaxoptima**betacilinokoltacalizonidáikat meg a szterokállinátripenilogenomycerinokat meg a glauhiperobiokonjuktaminochloraciszdacoleumokat, és ettől nőni kezdett az eldobott Zikárdia, és zúgni kezdett a fejünk fölött és kigyulladtak a csillagai, és Lali megrajzolta a Napot is, hogy legyen világosság, és én elénekelttem az Új világ himnuszát, és kineveztem Ádámot és Évát, hogy legyen kórus mellettem, és énekelni kezdett a kórus is, mert múlt az idő, és már temetőt is nyitottak a mi világunkban, de nem engedtünk senkit sem meghalni, minék a halál, mert ezekből mi faragunk embert, és mi leszünk az apjuk és az anyjuk, meg mi leszünk az Isten, a Zúristenit nekije, és ezen a világon mindenki annyit nevet, hogy legfeljebb a röhögésbe hal bele, de abból meg röhögve támad fel, és röhö-hö-hö-öhö-öhö-öhögve éli át az Okort meg a Középkort is, de még az Újkort is, meg az azután következő Újabb kort, a Legújabb kort, a Legeslegújabb kort, a Legeslegeslegújabb kort és így tovább, amíg meg nem fájdul a torka.

Miért kellett rátámadni a rendőrökre? Mi csak védtük a világunkat. Minden önálló szervezet védi magát. Mikor támadás ért bennünket a világúrból, idegen bolygóbeliek által, mi védekezni kezdünk. Nem hagyhattuk megsemmisíteni a kezünk munkáját, a teremtetést. A Kékek jöttek! kiabálta Laci, oda a rakétákat, a Kékek támadnak, adj nekik, mert elfoglalják a világot, ó, hős vitéz, most odanézz, ó, hősvitézzmostharcrakész, ó, hősvitézzmostnagyotélsz, és projektilok indultak meg felénk, és tömeges támadások a bolygónk ellen, ne engedjetelek, mert kinn a világúr, kinn a semmi, kinn a Szörnyűség, az Örvény, ami elnyel, és rángatni kezdtek, én ütöttem, és haraptam, és karmoltam, és kapaszkodtam a tárgyakra, ó, hősvitéz, és nem hagytam magam, mert nagyon félttem az örvénytől, amibe kerülök, nem vagyok hajlandó tudomást venni róla, én nem vagyok hajlandó belevetni magam, engem hagyjanak a saját világomban, én félek ettől az örvénytől, elég nekem a saját világom, nekem nem kell az örvény, mert nem bírok vele, csak visz, rángat valahova, engem hagyjanak békében énekelni, ó, hős vitéz, te légy enyém, te hős vitéz, én félek, én félek, én félek. ÉN FÉLEK.

HALVÁNY, SÁRGA FÉNY

Ha be tudnám fejezni ezt a mondatot. Ha vállalni merném érte a felelősséget. És egyáltalán, milyen felelősségről beszélek, mikor még soha el sem jutottam addig, hogy megmutassam valakinek, amit fogalmazok. Mert nem vagyok biztos önmagamban. Mert nem tudom, hogy másoknak mit jelent, ami nekem olyan drága és kifejező szó. Mert nem tudom, helyes-e, ha azt írom: *halvány, sárga fény*, vagy inkább úgy kellene írnom, hogy *sárga és halvány fény*. De semmiképpen sem szeretném, ha ebből *halványsárga* (a sötétsárga ellentéte) lenne. Mert azt viszont tudom, hogy az a fény nem volt halványsárga, csupán halvány volt, és a lámpa izzójának az összetétele miatt volt kifejezetten sárga színű. Nem olyan könnyű nekem egész pontosan leírni, amit akarok. Elsősorban azt szeretném tisztázni, hogy én akkor minden mozdulatot, minden eseményt pontról pontra láttam. Akkor is, ha az a fény, amelyről beszélek nem azonos a teljes *világosság* fogalmával, amelyről természetesen mindenki föltételezi a teljes ragyogást, a megvilágítottság olyan fokát, amely a világító sugárzás legmagasabb mértékét jelenti. Igaz, hogy akkor csak egyfajta *halvány, sárga fény* volt jelen, olyan, amelyre semmiképpen nem mondhatom rá az erős, a vakító, a pokoli jelzőt vagy a sugárzás, ragyogás, csillogás szót, de az a fény, az a szétáradó energia mégis láthatóvá tette számomra a tárgyi világot. Nehéz lenne azt feltételezni, de még nehezebb elhiteni, hogy egy sanki lámpa alatt fényár öntötte el a világot, különösen, mert még arra is akadt szakértő, aki lemérte a *fényerősséget*, a *fényegységet*, a *láthatóságot* ott a sarkon, és így kimutatta azt az egyszerű tényt, amit én úgy fogalmazok, hogy *halvány, sárga fény* világított, amikor az eset történt, de vallamiképpen el kellene érnem, hogy higgyenek nekem, mikor azt állítom, hogy én mégis mindent láttam, sőt, egészen *pontosan* láttam, *precízen*, ahogy a bíróságon mondta a szakértő, *teljesen*, ahogy az orvos mondta, *hajszálnyira*, ahogy az édesanyám mondta, *egészen*, ahogyan a szomszéd kislány, az Erzsike kérdezte tőlem másnap, *tőviről hegyire*, ahogy a tanúk mondták, akikről én nem is tudtam, amíg nem jelentkeztek, igaz, csak későn, de számomra mégis *megbízhatóan*, ahogy az újságban Imre leírta, a hebrencs, gyorsnyelvű (saját maga szerint gyorsstollú) újságíró, aki tudósított a tárgyalásról, *tisztán*, ahogy a védőügyvéd kérdezte tőlem, aki azt szeretne volna bebizonyítani, hogy én tulajdonképpen hülye vagyok, aki arra sem képes emlékezni, hogy

mi a neve, hogy férfi-e vagy nő, *pedánsan*, ahogy a bíró mondta, ahányszor fáradtan homlokára nyomta cvikkerét, s e mozdulat után mindnyájan megsajnáltuk, ahányan csak a teremben voltunk, mert ettől, olyan lett, mint az agyonsanyargatott, halálra hajszott ember szobra, *minuciózan*, ezt is ő mondta, mikor diktálta a jegyzőkönyvet, és hogy irigyeltem akkor ezért a kifejezésért, azóta sokszor leírtam már, bár még ma sem vagyok benne biztos, hogy tudom, mit is jelent: *minuciózan*, pedig mennyi mindent tanultam azóta kénytelenségből, csupa hasonló szót, mint maliciózus, mnemonikus, monokronikus, meg minoritás, *aprólékosan*, ahogy kérték az esküdtek, mikor újra el kellett mondanom, hogy mi is történt, ők meg jóízűen csámcsogtak rajta, csorgott a nyáluk, úgy élvezték, csak egészen *szabatosan* írjam le, mi is történt, mondták, és sokszor félbeszakítottak, mert nem hallották, vagy mert én nem ecseteltem minden részletet *jól, egészen helyesen, pontoskodva, kimerítően*, annak ellenére, hogy engem valóban kimerített és az idegösszeroppanás határára kergetett, hogy annyiszor el kellett mesélnem *gondosan és körültekintően*, hogyan gyilkolta meg Nádas a vőlegényemet. Mert a vád szerint Nádas ölte meg, és mondhatok én, amit akarok, és mondhatom akármilyen *precízen*, meg *minuciózan*, meg *aprólékosan*, nekem senki sem hisz, ha nyelvem törném ki, akkor sem, mert eleve meg vannak győződve az igazságról, mert a tanúk, mert az egész falu népe, mert a saját anyám is azt vallja, hogy Nádas volt az, aki fenyegette, *ismételten*, ahogy a bíró a jegyzőkönyvbe diktálta, *jó néhányszor*, ahogy Cékus tanító úr vallotta, aki valóban mindig ott ül az ifjúsági klubban, mert a gondnoktól titokban tea helyett spriccet kap a teáscsészébe, így aztán szívesen ügyel „az ifjúság enkölcseré”, *elégyszer*, ahogy maga a gondnok fogalmazta, aki senkivel se mer hajba kapni, mert folyton attól retteg, hogy följelentik titkos alkohol- és borkimérésért, *számtalanszor*, ahogy a többiek mondták, a többiek, akik a barátaim voltak valaha, a vőlegényem barátai is, meg Nádas barátai is, most meg nem tudom már eldönteni, tulajdonképpen kinek is szurkolnak, mit is akarnak elérni, kit akarnak megvédeni és kit megbüntetni, mert csak vigyorognak, élvezik, hogy szerepelnek, hogy emberéletekről fecseghetnek szabadon, hogy komolyan veszik őket, hogy biztatják őket, hogy végre fontosak, hogy ők döntenek a mi életünk fölött, hogy meghatározzák sorsunkat, *gyakran*, ahogy Lakatos ügyvédje bizonygatta, mert ő is rögtön ügyvédet fogadott, amivel szerintem el is árulta magát, mert minek költene ügy-

védre, ha nem lenne bűnös, de ezt az érvelést rajtam kívül senki se veszi komolyan, elég komolyan, nekem meg nem hisznek, hiába mondom, hogy ha Nádas fenyegetőzött is, ha sokszor, többször, számos alkalommal, ha rengetegszer fenyegetőzött is, ha akárháyszor fenyegetőzött volna, akkor se ölte meg a vőlegényemet, mert én láttam, a *halvány, sárga fényben* is világosan láttam, hogy Lakatos szúrta belé a kést, ő a gyilkos. Ha tudnám, hogyan fogalmazzam meg a mondanivalómat, hogy rögtön fény derüljön mindenre, hogy *napnál világosabban tündököljön* az az igazság, amiről a bíró beszélt, ha tudnám, milyen szavakat alkalmazzak, hogy hihető legyen, hogy az emberek elé kerüljön, mint egy *fénykép*, mint a színházban a jelenet, amelyre *fénypászta* irányul, akkor belőlem úgy ömlene egy *fénynyaláb* az eseményekre, úgy világítaná meg az én szavaim *sugárkévéje* azt a pillanatot, amelyben Lakatos keze rezzenés nélkül döfte a kést a vőlegényem bordái közé. Igaz, hogy Nádas fenyegetőzött, igaz, hogy ezelőtt Nádas próbált udvarolni nekem, igaz, hogy neki lehetett sértődésre oka, de én láttam a lámpa alatti *halvány, sárga fényben* a kést, ahogy vér szökken ki a nyomában, én láttam a *halvány, sárga fény* alatt, hogy száll ki az élet a vőlegényemből, hogyan lesz mind *halványabb* az arca, hogyan telepszik rá a halál *sárgasága*, hogyan alszik ki szeme csillogó *fénye*. Honnan tudhatnám én, hogy mit keresett ott a lámpa alatt Lakatos, honnan tudhatnám én, miért állítják a barátai, hogy egész este velük volt, honnan tudhatnám, miért tette. Ezekre a kérdésekre tőlem hiába várnak választ, én csak újra azt tudom elmesélni, amit láttam, a *fényes kés* a vértől *halványult* el a kezében, az arca gonoszságtól volt *sárga*, mint ahogy a tárgyalás alatt a terem *fényzőnében* a félelem *sárgította* el, mert egyszer sem ment a szemembe nézni, arra nem fordította volna a szemét egy viláért sem, akárcsak a gyilkosság pillanatában, elfordult tőlem, a gyáva, a hitvány, aki késsel támadt a védtelen emberemre, ki tudja, milyen okból. Elvégre a bíróság dolga volna megtudni az indítékait, ahogy a rendőrség dolga lett volna megtalálni a gyilkos fegyvert, *kideríteni*, ki hol volt aznap este, *világra hozni*, ki hazudik, ezt én már nem tudom megtenni a legjobb akarattal sem, én már nem tudom *fényes nappallá varázsolni* az akkori *sötét éjszakát*, pompás *megvilágítássá* tenni utólag a sarki lámpa alatt derengő *halvány, sárga fényt*. Pedig szeretném, ha sikerülne úgy leírnom ezeket a szavakat, hogy mások előtt is *megvilágosodna*, ki a vőlegényem gyilkosa, ki oltotta ki oktanul az életét, ki mártotta bele tiszta tes-

tébe a vérétől *elsötétülő kést*. Ha a szavaimmal legalább valamilyen *fényjelet* tudnék adni, ebből a *homályból* igazi *fényhullámot* indítani, ebből a *szürkeségből* kitörni, amelybe mindnyájam beleragadtunk, amelyben nem szégyenlenek azzal vádolni, hogy én beszéltem rá Nádaszt, szabadítson meg a vőlegényemtől, hogy én árultam el neki, merre sétálunk a *halvány, sárga fényben*, hogy azt ígértem neki, újra visszatérek hozzá. Ekkora *sötétséget* bocsátani reám, szinte elhinni sem tudom, de csak a szavak maradtak már nekem, mert nincsen *égő*, nincsen az a *fényforrás*, amely segíthetne nekem, nincs az a *fényesség*, amely felé indulni tudnék, és rettegve figyelem, hogy mindent beborít körülöttem a *halvány, sárga fény*, amely életem meghatározója lett már, mindenki szemében az *tükröződik*, minden lámpa alatt az *terjed*, már nemcsak a hold, de a nap sem tudja elkergetni, bele kell nyugodni lassan, hogy nem vagyunk képesek változtatni rajta, nem lehet sem *kivilágítani*, sem *kifényesíteni*, mindent elborít, egész életünket, határa nincsen, és mind vakabbul bámulunk bele, mert már nem is láthatunk mást, sehol és semmikor, csak ezt a *halvány, sárga fényt*.